

HE 28/2011 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvojen siirtämisestä annettua lakia. Tienpitäjälle annettaisiin äkillisissä tilanteissa, kuten runsaan lumisateen tai tulvan yhteydessä, mahdollisuus ryhtyä omalla kustannuksellaan ajoneuvon siirtoon ilmoittamatta tiealueella tehtävästä työstä ennakoon. Varastosiirrosta ilmoitettaisiin ajoneuvon omistajalle tai haltijalle todisteellisen tiedoksiannon sijasta tavallisella tiedoksiannolla. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös ajoneuvon lukituksen

avaamisesta. Eräitä lain sanamuotoja tarkennettaisiin. Ajoneuvon siirtoa tai siirtokorvausta koskevaan päätökseen haettaisiin ensi vaiheessa oikaisua. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen voisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeudessa. Tämän jälkeen muutosta voitaisiin hakea korkeimmassa hallinto-oikeudessa, jos se myöntää valitusluvan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2012 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA JA EHDOTETUT MUUTOKSET	3
2 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	5
3 ASIAN VALMISTELU	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	7
2 VOIMAANTULO	8
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	8
LAKIEHDOTUS.....	10
ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain muuttamisesta	10
LIITE.....	12
RINNAKKAISTEKSTI	12
ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain muuttamisesta	12

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Laki ajoneuvojen siirtämisestä (828/2008), jäljempänä siirtolaki, tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009. Lain tavoitteena oli selkeyttää siirtoja tekevien viranomaisten toimivaltaa sekä lyhentää ajoneuvojen siirto- ja säilytysaikoja. Lakiin on tehty tekninen muutos aluehallinnon uudistuksen yhteydessä vuoden 2010 alussa. Toinen muutos tehtiin vuonna 2011 pysäköinninvalvontaa koskeneen lainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä. Silloin siirtolakiin lisättiin mahdollisuus siirtää ajoneuvo viipymättä, jos samalla ajoneuvolla on tehty viisi pysäköintivirhetä, joista määrättyt pysäköintivirhemaksut ovat maksamatta.

Siirtolaissa ajoneuvon omistaja ja haltijan oikeusturvasta huolehditaan siirtolain 9 §:n mukaan niin, että ajoneuvon varastoon siirtoa koskevasta päätöksestä annetaan todisteellinen tieto ajoneuvoliikennerekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle tai muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle. Jos ajoneuvon omistaja ei ole tiedossa, tiedoksianto voidaan tehdä kuuluttamalla siitä kunnan ilmoitustaululla 30 päivän ajan siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa (34/1925) säädetään. Tiedoksianto on osoitautunut ongelmalliseksi niissä tapauksissa, joissa ajoneuvon tiedossa oleva omistaja ei nouda saantitodistuksin lähetettyä kirjettä ja pakoilee haastemiestä. Tällaisissa tilanteissa on mahdollista turvautua oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:ssä tarkoitetun sijaistiedoksiannon käyttämiseen, mutta se vie aikaa.

Hylätyn ajoneuvon siirtotilanteessa ongelmana on useimmiten se, että ajoneuvo on merkitty ajoneuvoliikennerekisteriin vain luovutustiedolla, eli ajoneuvo on luovutettu ennen siirtoa, mutta uusi omistaja ei ole rekisteröinyt ajoneuvoa nimiinsä. Ajoneuvon uusi omistaja ei aina rekisteröi yksityishenkilöltä ostamaansa ajoneuvoa nimiinsä, eikä myyjällä aina ole edes ostajan yhteystietoja. Rekisteritietojen epäajantasaisuus tulee entisen omistajan tietoon esimerkiksi silloin, kun hänen jo luovuttamansa ajoneuvon siirrosta ilmoitetaan hänelle. Siinä vaiheessa enti-

nen omistaja tekee ajoneuvoliikennerekisteriin ilmoituksen siitä, että on luovuttanut ajoneuvon tunnetulle tai tuntemattomalle henkilölle.

Edellä kuvattujen tilanteiden seurauksena ajoneuvojen säilytysajat pitenevät, vaikka lainmuutoksen tarkoitus oli päinvastainen. Esimerkiksi Helsingin kaupungin siirtovarastosta on vuoden 2010 aikana voitu hävittää vain 562 ajoneuvoa, kun vastaava luku vuonna 2008 oli 944.

Hylättyjen ajoneuvojen tai romuajoneuvojen vähäinen arvo huomioon ottaen on kohtuutonta, että kunta ja valtio joutuvat kustannuksellaan lähettämään ensin kirjeen saantitodistusta vastaan ja sitten kustantamaan useita tiedoksiantoyrityksiä haastemiehen välityksellä. Viranomaiset joutuvat säilyttämään ajoneuvoa kustannuksellaan siihen saakka, kunnes siirtopäätös on annettu tiedoksi. Tiedoksi antamisen ja säilyttämisen kustannukset ovat usein suuremmat kuin ajoneuvon arvo. Tiedoksi antamisen vaikeudet johtuvat näissä tapauksissa ajoneuvon omistajan laiminlyönnistä, eikä hänen oikeusturvansa vaadi niin raskaita menettelyjä kuin laissa nykyisin mainitut. Siksi ehdotetaan, että varastosirrosta annettaisiin tieto tavallisella tiedoksiannolla ajoneuvoliikennerekisteriin merkitylle omistajalle ja haltijalle. Jos omistaja tai tämän osoite ei ole tiedossa, päätöksestä kuulutettaisiin kunnan ilmoitustaululla.

Nykyisen lain mukaan teialueella tehtävästä työstä tai tapahtumasta on ilmoitettava liikennemerkein kaksi vuorokautta aikaisemmin. Rankkojen lumipyryjen jälkeen teitä ja katuja pystytään aauraamaan väylien keskeytyksen ja kaluston kapasiteetin mukaan, eikä aurauksista pystytä aina ilmoittamaan kahta vuorokautta aikaisemmin. Merkkien ennakkoon asettaminen maksaa enemmän kuin muutaman auton lähisiirto. Siksi ehdotetaan, että poikkeuksellisissa tilanteissa tehtävistä töistä ei ole tarpeen ilmoittaa etukäteen. Vain etukäteen tiedossa olevasta teialueella tehtävästä työstä olisi ilmoitettava kaksi vuorokautta aikaisemmin. Usein tällaiset työt, kuten hiekoitushiekan poisto, tehdään etukäteen laaditun työohjelman mukaisesti. Ajoneuvon

omistaja tai haltija olisi velvollinen korvaamaan kaikki viranomaiselle siirrosta aiheutuneet kustannukset vain niissä tapauksissa, joissa siirroista on ilmoitettu kahta vuorokautta aikaisemmin.

Käytännössä on ollut epäselvyyttä siitä, voidaanko ajoneuvon jätahuollosta aiheutuneet kustannukset periä ajoneuvon omistajalta tai haltijalta. Tarkoitus on, että kaikki viranomaiselle aiheutuvat kulut voitaisiin periä.

Valtion ylläpitämille maanteille jätettyjen ajoneuvojen siirtoa koskevien asioiden käsittely on aluehallintouudistuksen yhteydessä keskitetty Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (910/2009) 17 §:n nojalla.

Maanteiltä on siirretty varastoon 279 ajoneuvoa vuonna 2009 ja 377 ajoneuvoa vuonna 2010. Lähisiirtoja on tehty molempina vuosina neljä. Vuonna 2010 maanteiltä siirrettyjä ajoneuvoja koskeviin siirtopäätöksiin on tehty kahdeksan valitusta hallinto-oikeuksiin. Vastaavasti esimerkiksi Helsingissä tehtiin yli 1 750 varastosiirtoa vuonna 2009 ja 1 040 varastosiirtoa vuonna 2010 sekä lähes 12 000 lähisiirtoa vuonna 2009 ja yli 18 000 lähisiirtoa vuonna 2010. Siirtoja tehdään eniten pääkaupunkiseudulla, kun esimerkiksi Tampereella tehdään noin 320 varastosiirtoa ja 100 lähisiirtoa vuodessa. Siirtopäätöksistä on Tampereella tehty seitsemän viimeksi kuluneen vuoden aikana viisi valitusta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Siirtolain muutoksenhakujärjestelmä on nykyisin kaksivaiheinen, eli viranomaisen päätökseen on mahdollista hakea muutosta hallinto-oikeudelta ja sen jälkeen korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Siirtolakia laadittaessa korostettiin oikeusturvan merkitystä, ja päätöksiin on lain voimassaolon aikana lisätty selkeämmät muutoksenhakuohjeet, jotka löytyvät myös mm. viranomaisten verkkosivuilta. Ajoneuvojen siirtomaksuista tehtyjen valitusten määrä Helsingin hallinto-oikeudessa on nelinkertaistunut vuodesta 2008 vuoteen 2010. Vuonna 2008 valituksia oli 194 kappaletta ja vuonna 2010 yhteensä 776 kappaletta. Tähän ovat osaltaan vaikuttaneet kaksi peräkkäistä lumista talvea, jolloin siirtoja on jouduttu tekemään tavan-

omaista enemmän. Oikeusministeriö on 9.4.2010 tekemässään aloitteessa esittänyt, että siirtolakiin otettaisiin oikaisumenettelyä koskevat säännökset. Tämä tarkoittaisi, että muutosta voitaisiin hakea hallinto-oikeudelta vasta oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä. Samansuuntainen ehdotus sisältyy hallintolainkäytön tasotyöryhmän mietintöön (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 78/2010; Tehtävien jako hallintotuomioistuinten kesken).

Siirtokäytännöt ovat melko vakiintuneita, koska siirron perusteet ovat olleet lainsäädännössä aikaisemminkin samat. Korvausvelvollisuus määräytyy siirtotilanteissa suoraan lain nojalla kunnallisen taksan tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maksuasetuksen mukaisena, joten muutoksenhakujen ratkaiseminen ei edellytä laajamuotoista lain tulkintaa. Siirtoja tehdään lukumääräisesti eniten katualueilla, joilla siirtopäätösten tekijät ovat kunnallisia viranomaisia. Kunnallishallinnossa oikaisuvaatimus on yleisesti käytössä kuntalain (365/1995) nojalla. Oikaisuvaatimuksen käytöstä on säännökset hallintolain (434/2003) 1.8.2010 voimaan tullessa 7a luvussa. Tarkoitus on siirtyä hallintolain mukaiseen oikaisuvaatimusmenettelyyn sekä kunnallisten että valtion viranomaisten osalta. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen voisi hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämän vuoksi ehdotetaan, että siirtopäätökseen samoin kuin korvauspäätökseen haettaisiin ensi vaiheessa oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Korvaus määräytyisi kunnan hyväksymän taksan tai valtion maksuperustelain mukaisesti. Valtion maksuperustelaissa tarkoitettua kuuden kuukauden oikaisuvaatimusaikaa ei sovellettaisi, vaan kaikki ajoneuvojen siirtoa koskevat oikaisuvaatimukset olisi tehtävä 30 päivän kuluessa.

Hallintolainkäytön tasotyöryhmän mietinnössä siirtolain mukaisesti korvauspäätöksiin ehdotetaan muutoksenhakulupaa. Laki pysäköinninvalvonnasta (727/2011) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Laissa otetaan käyttöön muutoksenhakulupajärjes-

telmä. Samanaikaisesti tulee voimaan laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 5 ja 11 §:n muuttamisesta (729/2011). Siinä siirtolain mukainen ajoneuvon siirtäminen ja rengaslukon käyttäminen tulevat vaihtoehtoisiksi seuraamuksiksi viiden maksamattoman pysäköintivirhemaksun jälkeen. Lakien muutoksenhakujärjestelmät on asiayhteyden vuoksi syytä järjestää yhtenäisesti. Siirtolain mukaiset asiat ovat oikeudellisesti melko yksinkertaisia, niillä on yleensä pieni taloudellinen merkitys eivätkä ne ole yhteiskunnallisesti merkittäviä asioita.

Ajoneuvojen siirtäminen niitä vaurioittamatta edellyttää joissakin tapauksissa niiden kiinnitykseen käytettyjen ketjujen tai ajoneuvon lukituksen avaamista. Asiaa koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi lakiin.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksellä on tarkoitus varmistaa se, että ajoneuvojen säilytysajat lyhenevät eivätkä kuntien varastot täytyisi tarpeettomasti hallinnollisten menettelyjen ajaksi. Muutoksenhakua koskevien säännösten muuttamisella tehostetaan hallintotuomioistuinten toimintaa.

Ajoneuvoliikennerekisterin tietojen oikeellisuudella olisi ajoneuvon omistuksen muutoksissa suurempi merkitys. Jos ajoneuvoliikennerekisterissä olisi siirretyn ajoneuvon kohdalla merkintä luovuttamisesta ennen ajoneuvon siirtoa tai siirron jälkeen, luovuttaja ei olisi velvollinen korvaamaan siirtokustannuksia. Toisaalta hän ei voisi noutaa ajoneuvoa varastosta, koska ei enää omista ajoneuvoa. Käytännössä tällaiset ajoneuvot siirtyisivät kunnan omistukseen. Ehdotettua menettelyä voi puoltaa sillä, että ajoneuvon omistukseensa saanut on laiminlyönyt velvoitensa, ja toisaalta sillä, että hän voi välttää tältä menettelyltä tekemällä asianmukaisen rekisteri-ilmoituksen.

Oikaisuvaatimuksen käyttöön otto lisäisi tienpitoviranomaisten työtä, sillä nämä ratkaisisivat siirto- ja korvauspäätösten lisäksi myös oikaisuvaatimukset. Toisaalta tienpitoviranomaiset ovat tähänkin saakka antaneet muutoksenhakuihin vastineen hallinto-oikeudelle, joten kokonaistyömäärä ei paljon lisääntyisi siitäkään huolimatta, että päätök-

sen tekeminen on vaativampaa kuin vastineen laatiminen. Oletuksena on, että oikaisuvaatimukseen päätöksen saaneista osa tyytyisi tähän ratkaisuun. Silloin hallinto-oikeuksien työmäärä saattaisi hieman alentua.

Ehdotuksella on jonkin verran henkilöstövaikutuksia kunnissa sekä Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, koska työmäärä lisääntyy oikaisuvaatimusten vuoksi. Hallinto-oikeuksien työmäärän voidaan olettaa vastaavasti hieman vähentyvän, jos valituksia tehdään vähemmän. Joka tapauksessa asioita on käsitelty perusteellisemmin jo ennen hallinto-oikeusvaihetta. Valittajille oikaisuvaatimusmenettely on joustavampi kuin valitus hallinto-oikeuteen.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Työssä on avustanut taustaryhmä, jossa ovat olleet edustettuina Liikennevirasto, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Suomen Kuntaliitto ja Helsingin kaupunki. Esityksestä on pyydetty oikeusministeriön, sisäasiainministeriön, ympäristöministeriön, Eduskunnan oikeusasiamiehen, Helsingin hallinto-oikeuden, Suomen Kuntaliiton, Liikenneviraston, Liikenteen turvallisuusviraston, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Helsingin kaupungin, Espoon kaupungin ja Tampereen kaupungin lausunnot. Kaupunkien ja Suomen Kuntaliiton edustajat ovat esittäneet lausunnoissaan, että ajoneuvojen säilytysaikoja voitaisiin ehdotetusta vieläkin lyhentää. Lausunnoissa esitetyt näkemykset on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Vuoden 2012 alusta tulee voimaan osana pysäköinninvalvontaa koskevan lainsäädännön uudistamista laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 5 ja 11 §:n muuttamisesta, joka on säädetty hallituksen esityksen HE 223/2010 perusteella.

Toukokuun alussa vuonna 2012 tulee voimaan osana jätealan lainsäädännön uudista-

mista laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun ka on säädetty hallituksen esityksen HE
lain 2 ja 8 §:n muuttamisesta (654/2011), jo- 199/2010 perusteella.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

5 §. *Siirto pysäköimistä koskevan säännöksen perusteella.* Pysäköinninvalvontaa koskevan lainsäädännön uudistamisen yhteydessä 5 §:ään on lisätty uusi 3 momentti, joka tulee voimaan vuoden 2012 alusta. Pelastuslain (468/2003) vastaista pysäköintiä koskeva 4 momentti siirtyy silloin 5 momentiksi.

Nykyisin vain poliisi voi siirtää pelastuslain 33 §:n vastaisesti pysäköidyn ajoneuvon. Nyt ehdotetun säännöksen 5 momentissa myönnettäisiin myös kunnalliselle pysäköinninvalvojalle oikeus siirtää pelastustielle pysäköity ajoneuvo. Ehdotettu säännös on tarpeen lainsäädännön yhtenäisyyden vuoksi, koska kunnallinen pysäköinninvalvoja voi määrätä pelastustielle pysäköinnistä pysäköintivirhemaksun pysäköinninvalvonnasta annetun lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla.

6 §. *Siirto tiealueella tehtävän työn tai järjestettävän tapahtuman perusteella.* Tiealueella tehtävä työ edellyttää joissakin äkillisissä tilanteissa vain muutaman ajoneuvon lähi-siirtoa. Merkkien asettaminen aiheuttaa suhteettomia kustannuksia varsinaisen siirron kustannuksiin verrattuna. Siksi säännöksen 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, että tienpitöviranomaisen voi ryhtyä työhön työstä ennakkoon ilmoittamatta. Näin voitaisiin menetellä poikkeuksellisissa tilanteissa tai viranomaisen tekemän kokonaisharkinnan perusteella. Poikkeuksellisena tilanteena kysymykseen tulisi lähinnä pitkään jatkunut lumisade tai tulva. Kokonaisharkintaa käytettäisiin kustannusvertailussa. Tarkoituksena on kuitenkin, että ennakkoon tiedossa olevasta laajempia siirtoja koskevasta työstä ilmoitetaan etukäteen. Siirtokustannusten korvaamista koskevaan 10 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan siirtokorvausta ei voisi periä tässä tarkoitettussa poikkeuksellisessa tilanteessa tai viranomaisen kokonaisharkinnan perusteella ilman ennakoilmoitusta tekemän siirron johdosta. Viranomaiset voisivat itse harkita, siirtävätkö ajoneuvot kustannuksellaan ilman ennakkoon ilmoittamista vai odottavatko ilmoittamisen jälkeen kaksi vuorokautta.

8 a §. *Lukituksen avaaminen.* Perävaunut, moottoripyörät tai polkupyörät saatetaan kytkeä lukittavalla ketjulla tai irtolukolla telineeseen, valopylväeseen tai muuhun paikkaan. Näissä tilanteissa olisi tarpeen säätää ketjujen tai lukkojen avaamisesta. Säännöksen 1 momentti koskisi tilanteita, joissa ei tarvitse mennä sisälle ajoneuvoon.

Joissakin tilanteissa on tarpeen päästä myös ajoneuvon sisätiloihin. Auton tekninen rakenne saattaa edellyttää vaihteiden päältä poistamista ennen siirtoa, jotta moottori ei vaurioituisi. Myös omistajan tai haltijan selvittäminen saattaa edellyttää auton sisätiloihin pääsemistä. Sisätiloihin menemisellä voi olla merkitystä kotirauhan ja yksityiselämän suojan kannalta. Momentissa mainittujen tarkoitusten kannalta sisätiloihin pääseminen on kuitenkin välttämätöntä. Sisätiloissa saisi tehdä vain näihin tarkoituksiin tarvittavia selvitystoimia. Asuntovaunuissa tai matkautoissa oleviin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin ei kuitenkaan olisi pääsyä.

9 §. *Ajoneuvon siirrosta ilmoittaminen ja siirtopäätös.* Voimassa olevan lain soveltamisessa on ilmennyt, että todisteellinen tiedoksianto ensivaiheessa saantitodistuksin ja toisessa vaiheessa haastetiedoksiantona ei kaikkien ajoneuvon omistajien kohdalla onnistu tai se vie kohtuuttoman paljon aikaa. Tämän seurauksena kuntien varastojen säilytysajat ovat pidentyneet sen sijaan, että ne olisivat laissa tarkoitettulla tavalla lyhentyneet, kun varastointiaikaa lyhennettiin kolmesta kuukaudesta yhteen kuukauteen. Kuntien varastojen tilat uhkaavat loppua ja varastointikustannukset nousevat kohtuuttomiksi. Tästä johtuen ehdotetaan pykälän 2 momentin mukainen tiedoksianto muutettavaksi niin, että se tapahtuisi tavallisena tiedoksiantona hallintolain 59 §:n mukaisesti eli postitse kirjeellä. Lisäksi ehdotetaan, että tiedoksiannon tulee tapahtua ajoneuvoliikennerekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle ja haltijalle, jotta omistajien vaihdosten rekisteriin ilmoittamisen laiminlyönnit eivät hidastaisi kohtuuttomasti siirron menettelyä.

Laissa nykyisin olevaa kuulutusmenettelyä joudutaan käyttämään verraten usein. Näissä tilanteissa viranomaisille aiheuttaa ongelmia sen seikan tulkitseminen, milloin tällaisen

päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon, koska julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) ei ole asiasta mainintaa. Selkeyden vuoksi säännökseen ehdotetaan lisävirnettä, jossa tiedoksi saannin katsotaan ajoneuvon siirtoa koskevissa asioissa tapahtuneen kuulutuspäivänä. Oikaisuvaatimusaika ja ajoneuvon nouto-aika alkaisivat kulua samanaikaisesti.

Monet kaupungit kuuluttavat siirroista ja ilmoittavat siirrettyjen autojen tunnistustiedot verkkosivuillaan ilman lain säännöstäkin.

10 §. Korvaus siirtokustannuksista. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen korvaamaan myös hylätyn ajoneuvon jätehuollosta aiheutuvat kustannukset. Säännöksen tehtäisiin myös säilytyskustannusten perimistä koskeva tarkennus. Tästä on ilmennyt käytännössä tulkintapäselvyyttä.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan siirtokorvausta ei voisi periä 6 §:n 2 momentin nojalla ilman ennakoilmoitusta tehdystä siirrosta.

12 §. Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen. Nykyisen lain mukaan omistajan tai haltijan on noudettava ajoneuvo 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon lainvoimaisesta siirtopäätöksestä. Säännöksen sanamuoto on hankala, sillä asianosainen saa tiedon varsinaisesta siirtopäätöksestä. Hänen omista toimistaan riippuu, tuleeko päätös lainvoimaiseksi vai tekeekö hän oikaisuvaatimuksen. Sen vuoksi säännöksen ensimmäisen virkkeen sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen 30 päivän kuluttua siitä, kun omistaja tai haltija on saanut tiedon siirtopäätöksestä. Kuulemistilanteissa asianosaisen katsottaisiin saaneen siirtopäätöksestä tiedon kuulutuspäivänä. Kuulutuspäivästä alkaisi kulua myös 13 §:ssä tarkoitettu 30 päivän oikaisuvaatimusaika. Jos oikaisuvaatimusta ei tehdä, ajoneuvo siirtyisi kunnan omistukseen. Selvyden vuoksi säännöksen loppuun ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen vasta sitten kun siirtopäätös on saanut lainvoiman.

13 §. Muutoksenhaku. Siirtoa ja siirtokorvausta koskevasta päätöksestä ei voisi ensivaiheessa valittaa, vaan muutosta haettaisiin

päätöksen tehneeltä viranomaiselta oikaisuvaatimuksella 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Hallintolain mukainen 30 päivän oikaisuvaatimusaika koskisi kunnallistenkin viranomaisten päätöksiä. Oikaisuvaatimuksen tekemistä koskeva aika olisi siis pitempi kuin nykyinen kuntalaissa tarkoitettu 14 päivän oikaisuvaatimusaika.

Oikaisuvaatimuksen johdosta tehdystä päätöksestä valitetaan hallintolainkäyttölain mukaisesti alueelliseen hallinto-oikeuteen. Toimivaltainen tuomioistuin olisi hallintolainkäyttölain 12 §:n 1 momentin nojalla se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Kuntien kohdalla tilanne jatkuisi ennallaan. Maanteiltä tehtyjä siirtoja koskevat asiat ratkaisee koko maantieverkon osalta Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hallintolainkäyttölain 12 §:n 2 momentin mukaan sellaisen viranomaisen päätöksestä, jonka toimialueena on koko maa, valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisesti liittyy. Tätä säännöstä soveltaen Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päätöksiin tehdyt valitukset ohjautuisivat siihen hallinto-oikeuteen, jonka alueelta ajoneuvo on siirretty. Tämä olisi perusteltua sikäli, että kunnallistenkin viranomaisten päätökset jakautuvat koko maan alueelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Sääntely olisi yhdenmukainen pysäköinninvalvontalain kanssa.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2012 alusta.

3 Suhde perustuslakiin ja sääntämisjärjestys

Ehdotetun lain lukituksen avaamista koskevassa 8 a §:ssä on yhtymäkohtia kotirauhan suojaan. Ajoneuvoa ja perävaunua ei perustuslakivaliokunnan tulkinnan (PeVL 6/1998) mukaan voida pitää kotirauhan piiriin kuuluvana tilana, mutta asuntovaunu tai

matka-auto jäävät kotirauhan eräänlaiselle reuna-alueelle (PeVL 17/1998). Lukituksen avaamisäännös on rajattu perustuslakivaliokunnan kannanottojen mukaisesti niin, että pääsyä ei ole pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin. Edellä olevan perusteella valtioneuvosto katsoo, että ehdotetut lait voidaan säätää tavallisen lain säätämisyksessä.

Kuulutustilanteissa oikaisuvaatimusajan alkaminen on sidottu kuulutuspäivään eli kuulutusajan ensimmäiseen päivään siirto-prosessin nopeuttamiseksi. Kuulutukseen joudutaan turvautumaan vain silloin, kun ajoneuvon omistajaa tai tämän osoitetta ei tiedetä. Normaalityilanteissa omistaja ja hänen

yhteystietonsa löytyvät ajoneuvoliikennerekisteristä. Rekisteröintivelvollisuuden laiminlyönyt ajoneuvon omistaja ja haltija kantaa riskin siitä, että ei saa henkilökohtaisesti tietoa siirrosta.

Muutoksenhakua koskeva sääntely on yhdenmukainen pysäköinninvalvontaa koskevan lain ja muutoksenhaun uudistamista koskevien ehdotusten kanssa.

Mainituilla perusteilla laki voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (828/2008) 5 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 729/2011, 6 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 12 ja 13 § sekä

lisätään lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

5 §

Siirto pysäköimistä koskevan säännöksen perusteella

Jos ajoneuvo on pysäköity pelastuslain (468/2003) 33 §:n vastaisesti, poliisi tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi toimittaa ajoneuvon lähi- tai varastosiirron viipymättä.

6 §

Siirto tiealueella tehtävän työn tai järjestettävän tapahtuman perusteella

Ennakkoon tiedossa olevasta tiealueella tehtävästä työstä tai järjestettävästä tapahtumasta on ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa. Poikkeuksellisissa tilanteissa tai viranomaisen harkinnan perusteella siirtoon voidaan ryhtyä tiealueella tehtävästä työstä ennakkoon ilmoittamatta.

8 a §

Lukituksen avaaminen

Ajoneuvon lukitus taikka sen kytkemiseen käytetty ketju, lukko tai muu vastaava väline

saadaan avata siirron asianmukaiseksi toteuttamiseksi, ajoneuvon vaurioitumisen ehkäisemiseksi tai ajoneuvon omistajan selvittämiseksi tai tämän tavoittamiseksi.

Ajoneuvon sisätiloissa ja muissa suljetuissa tiloissa saadaan tehdä siirron asianmukaiseksi toteuttamiseksi tai ajoneuvon vaurioitumisen estämiseksi taikka ajoneuvon omistajan tai haltijan selvittämiseksi tai tavoittamiseksi välttämättömät toimenpiteet. Toimenpiteitä tekevällä ei kuitenkaan ole oikeutta päästä ajoneuvossa oleviin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

9 §

Ajoneuvon siirrosta ilmoittaminen ja siirtopäätös

Viranomaisen on annettava varastosirrosta kirjallinen päätös, joka on annettava tiedoksi ajoneuvoliikennerekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle ja haltijalle tavallisella tiedoksiannolla siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Jäljennös päätöksestä tai siirrettyjen ajoneuvojen tunnistamisen kannalta olennaiset tiedot sisältävä luettelo on lähetettävä myös poliisille. Jos ajoneuvon omistaja tai tämän osoite ei ole tiedossa, tiedoksianto tehdään kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Jos tiedoksianto on tehty kuuluttamalla, asi-

anosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kuulutuspäivänä. Päätös on annettava viipymättä siirron jälkeen. Päätöksessä on kehotettava noutamaan ajoneuvo 30 päivän kuluessa tiedonsaannista uhalla, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen.

10 §

Korvaus siirtokustannuksista ja korvauspäätös

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen korvaamaan viranomaiselle ajoneuvon siirtojärjestelyistä, siirtämisestä, säilyttämisestä ja hallinnoinnista sekä hylätyn ajoneuvon tai romuajoneuvon jätehuollosta aiheutuneet kustannukset. Varastosierrossa säilytyskustannukset peritään varastoon siirtopäivästä lukien. Korvaus määrätään kunnan osalta kunnallisen viranomaisen hyväksymän taksan ja valtion viranomaisen osalta valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Korvausta ei kuitenkaan saada periä, jos ajoneuvo on siirretty tiealueella tehtävästä työstä ennakkoon ilmoittamatta tämän lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettussa poikkeuksellisessa tilanteessa tai viranomaisen harkinnan perusteella.

12 §

Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen

Jos omistaja tai haltija ei nouda varastoon siirrettyä ajoneuvoa 30 päivän kuluessa sen

Helsingissä 9 päivänä syyskuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

jälkeen, kun hänen on katsottava saaneen tiedon siirtopäätöksestä, ajoneuvo siirtyy sen kunnan omistukseen, jonka alueelta ajoneuvo on siirretty. Romuajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kunnan ottaessa sen haltuunsa. Ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kuitenkin vasta, kun siirtopäätös on saanut lainvoiman.

13 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun ajoneuvon siirtoa tai siirtokustannusten korvausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla muutosta siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Maantieltä tehtyä siirtoa koskevaan tämän lain mukaiseen päätökseen haetaan muutosta siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä siirto on tehty.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*

Laki**ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (828/2008) 5 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 654/2011, 6 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 12 ja 13 § sekä

lisätään lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Siirto tiealueella tehtävän työn tai järjestettävän tapahtuman perusteella

Ennakkoon tiedossa olevasta tiealueella tehtävästä työstä tai järjestettävästä tapahtumasta on ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa.

Ehdotus

6 §

Siirto tiealueella tehtävän työn tai järjestettävän tapahtuman perusteella

Ennakkoon tiedossa olevasta tiealueella tehtävästä työstä tai järjestettävästä tapahtumasta on ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa. *Poikkeuksellisissa tilanteissa siirtoon voidaan ryhtyä tiealueella tehtävästä työstä ennakkoon ilmoittamatta.*

8 a §

Lukituksen avaaminen.

Ajoneuvon lukitus taikka sen kytkemiseen käytetty ketju, lukko tai muu vastaava väline saadaan avata siirron asianmukaiseksi toteuttamiseksi, ajoneuvon vaurioitumisen ehkäisemiseksi tai ajoneuvon omistajan selvittämiseksi tai tämän tavoittamiseksi.

Ajoneuvon sisätiloissa ja muissa suljetuissa tiloissa saadaan tehdä siirron asianmukaiseksi toteuttamiseksi tai ajoneuvon vaurioitumisen estämiseksi taikka ajoneuvon omistajan tai haltijan selvittämiseksi tai tavoittamiseksi välttämättömät toimenpiteet. Toimenpiteitä tekevällä ei kuitenkaan ole oikeutta päästä ajoneuvossa oleviin pysyväisluonteeseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

9 §

Ajoneuvon siirrosta ilmoittaminen ja siirtopäätös

Viranomaisen on annettava varastosirrosta kirjallinen päätös, joka on annettava todisteellisesti tiedoksi ajoneuvoliikennerekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle tai muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle. Jäljennös päätöksestä tai siirrettyjen ajoneuvojen tunnistamisen kannalta olennaiset tiedot sisältävä luettelo on lähetettävä myös poliisille. Jos ajoneuvon omistaja ei ole tiedossa, tiedoksianto voidaan tehdä kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Päätös on annettava viipymättä siirron jälkeen. Päätöksessä on kehotettava noutamaan ajoneuvo 30 päivän kuluessa tiedonsaannista uhalla, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen.

9 §

Ajoneuvon siirrosta ilmoittaminen ja siirtopäätös

Viranomaisen on annettava varastosirrosta kirjallinen päätös, joka on annettava (poist.) tiedoksi ajoneuvoliikennerekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle (poist.) ja haltijalle tavallisella tiedoksiannolla siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Jäljennös päätöksestä tai siirrettyjen ajoneuvojen tunnistamisen kannalta olennaiset tiedot sisältävä luettelo on lähetettävä myös poliisille. Jos ajoneuvon omistaja tai tämän osoite ei ole tiedossa, tiedoksianto tehdään kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Jos tiedoksianto on tehty kuuluttamalla, asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kuulutuspäivänä. Päätös on annettava viipymättä siirron jälkeen. Päätöksessä on kehotettava noutamaan ajoneuvo 30 päivän kuluessa tiedonsaannista uhalla, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen.

10 §

Korvaus siirtokustannuksista

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen korvaamaan viranomaiselle ajoneuvon siirtojärjestelyistä, siirtämisestä, säilyttämisestä ja hallinnoinnista aiheutuneet kustannukset. Korvaus määrätään kunnan osalta kunnallisen viranomaisen hyväksymän taksan ja valtion viranomaisen osalta valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

10 §

Korvaus siirtokustannuksista ja korvauspäätös

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen korvaamaan viranomaiselle ajoneuvon siirtojärjestelyistä, siirtämisestä, säilyttämisestä ja hallinnoinnista sekä ajoneuvon jätahuollosta aiheutuneet kustannukset. Varastosirrosta säilytyskustannukset peritään varastoon siirtopäivästä lukien. Korvaus määrätään kunnan osalta kunnallisen viranomaisen hyväksymän taksan ja valtion viranomaisen osalta valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Korvausta ei kuitenkaan saa periä, jos ajoneuvo on siirretty tiealueella tehtävästä työstä ennakkoon ilmoittamatta tämän lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa

poikkeuksellisessa tilanteessa tai viranomaisen harkinnan perusteella.

12 §

Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen

Jos omistaja tai haltija ei nouda varastoon siirrettyä ajoneuvoa 30 päivän kuluessa sen jälkeen, kun hänen on katsottava saaneen tiedon lainvoimaisesta siirtopäätöksestä, ajoneuvo siirtyy sen kunnan omistukseen, jonka alueelta ajoneuvo on siirretty. Romuajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kunnan ottaessa sen haltuunsa.

13 §

Muutoksenhaku

Muutoksen hakemisesta tässä laissa tarkoitettuun päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

12 §

Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen

Jos omistaja tai haltija ei nouda varastoon siirrettyä ajoneuvoa 30 päivän kuluessa sen jälkeen, kun hänen on katsottava saaneen tiedon (*poist.*) siirtopäätöksestä, ajoneuvo siirtyy sen kunnan omistukseen, jonka alueelta ajoneuvo on siirretty. Romuajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kunnan ottaessa sen haltuunsa. *Ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kuitenkin vasta, kun siirtopäätös on saanut lainvoiman.*

13 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun ajoneuvon siirtoa tai siirtokustannusten korvausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tarkoitetulla tavalla siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Maantieltä tehtyä siirtoa koskevaan tämän lain mukaiseen päätökseen haetaan muutosta siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä siirto on tehty.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaanista.